

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Februárius 22-dikén, 1820.

Spanyol Ország.

A' Párisból Febr. 8-dikán indult Monitör ezeket közli Madridi levelek után, Jan. 29-dikéről: —

„Gen. Freyrének Jan. 23-ikán kellett volna elkezdeni az insurgensek ellen való mozdulásait. Kétségbe hozhatatlan dolog, hogy Kadiks nem esett az insurgensek hatalmába, és hogy ezeknek elszélesztések, vagy erő által, vagy pedig önn egyenetlenkedéseik miatt, nem soká meg fog történni. Az ő vezérjeik közt visszavonás uralkodik. Arco-Aguero 's az ő Artillerista vezérjek Banos között személyes veszekedés történt ki, melynek Duellum lett a következése; (miképpén végződött a Duellum? nem írják). A' katonák zsoldja már lejjebb szállított, a' melly kedvetlenkedésre és szűkésre fog okot szolgáltatni. A' többit Generális Freyrének egy jó számú armádával lejendő megérkezése el fogja végezni. Egy tiszt így kiáltott fel Jan. 22-dikén Kadiksban a' theátrumon: Éljen a' Cortesek Con-situtziója! Ezen kiáltás nagy bosszankodást okozott. Ezen tisztre reá esmeretek, hogy a' légyen, ki a' Frantzia armádának Spanyol Országba való beszállásakor (a' Kadiksban 1808-ban történt népzendülésben) a' szerencsétlen Generális Salanónak megölettetését okozta volt. Mondják, hogy mostani vakmerő felkiáltásáért a' nép dühösségének áldozatjává lett légyen.“

A' Journal de Paris, ugyan ezen történetet (ha az, és ez egy lehet), ugyan azon kútforból egy kevésse másképpen adja elő: — „Oberster Don Sant Jago Miklós, így szól ezen Journal; Kadiksban Jan. 25-dikére viradó éjjel támadást akart gerjeszteni. A' por seregek kevés seprejével az utzákön le 's fel nyargalván, rebellióra nogatta a' lakosokat: de ezek és a' Királyi seregek oly bátran és hűségesen viselték magokat, hogy tüstént a' lázszasztókra rohanván, érdemek szerént bántak velük. Az insurgensek nagy számmal szöknek vissza 's használják a' néki-ek ígértetett amnestiát. Gen. Freyre, kinek a' Király a' bölcs késedelmezést és az ember-vérnek lehető megkiméllését nagyon szivére kötötte, 25-dikben útnak indult Sevillából, és 28-dikban Puerto Santa Mariába érkezni szándékozott. Reménsége volt, hogy a' Király kívánságának megfelelhét. Az Országban sehol semmi mozgást nem lehet a' nép közt észre venni.“ — A' Journal des Debats is azt erőssíti, hogy az insurrekzióknak elcsendesitetését minden órán várni lehet.“ — A' Constitutionel és Renommée ellenben így irtak ugyan ezen napon: „Mi semmi újat nem írhatunk. A' Porto-Realhoz kiküldött Királyi csapatok csak recognoscirozás végett tették ezen fordulásokat; mostanig csak proklamátziók által folytattatott a' hadakozás. Hogy csatázásra kerüljön a' két ellenkező sereg közt a' dolog, nem is kell gondolni. Attól

fog minden függeni: Hogy, ha szembe találkoznak, a' Freyre' vezérlése alatt lévő seregek fognak. é az insurgensekhez által menni, vagy pedig ezek fogják vezérjeiket oda hagyni 's a' Királyi bocsánatot, amnestiát, használni. Generális Eguia, a' Grenadai fő Kormányozó, határnélkül való hatalmat vett a' Királytól, melynek ereje szerént, nem régen sok gyanus személyeket tömlöztbe tétetett. Generális Elio, a' ki nem régen Valencziából Madridba ment vala, innét ismét vissza küldetett oda, mint-hogy nem találták jónak Andalusiába küldeni, a' hol az egész iparkodás csak e kettőben határozódik: hogy tudniillik a' megtévedett katonák vagy szelid bánás által zászlójok alá vissza téríttessenek, vagy pedig fegyveres erő által elnyomattassanak.

Valami Madridból Jan. 27-dikén indult levelek hitelesen erősítették, hogy a' Királyi seregek Medina Sidonia városát (a' Grenadai határon, Kakikstól 7 mérföldnyire) oda hagyván, oda az insurgensek bemétek.

A' Febr. 9-dikén indult Monitörben semmi tudósítás nem található Spanyol Országból. A' másik Ministeriális Ujság, a' Journal de Paris, a' Bordeauxbéli Memorialból közöl néhány levelet, melyeknek summájok annyiban határozódik: Hogy az Insurgensek a' S. Ferdinando nevű erősségnek kétszeri hujabavaló megtámadása után egyedül csak Leon szigetére volnának szorítottva, 's minden eleségi 's hadi készületeik csak abból állana, a' mit ezen szigeten találtak; hogy az a' keskeny föld, a' melly Kadiksba viszen, 300 hűséges katonák által védmeztetik, 's két felől fregátok és ágyus

csajkák állanak mellette, melyeknek golyobisait arra beszolgálnak; hogy Kadiksban legjobb buzgóság uralkodik; hogy a' Sz. Péter' csucsát két fregátok tartják a' tenger felől bezárva; 's hogy végre az insurgens armáda a' szároz felől is úgy körül vétetett, hogy a' legveszedelmesebb esetben is még ahoz se lehet reménsége; hogy a' hegyek közzé szaladhasson 's Guerrilla-csoportokra oszolhasson. — A' harmadik Ministeriális Ujság még tovább megy: erősíti, hogy Generális Freyrenek 12,000 gyalogokból és 2500 lovasokból álló armádája már Jan. 20-dikán Sevilla és Utrera között utközethézkészülve állott, 's hogy az insurgensek' armádája, a' nagy szökés miatt már 2000 emberekre szállott volna le. Beszéli, hogy az az insurgens csapat, melly a' Sz. Péter erősségében őrizeten volt, abból, minekutánia az ágyuzókat az ágyukhoz kötözte volna, in massa által ment a' Királyi armádához. — Egyéb Párisi levelekben majd semmi sincs. —

A' Constitutionelben, ennek egy Bayonnei levelezője azt erősíti: Hogy ő egy proklamációt olvasott, melly az insurgens armáda' General - Stábja' Kommandásának Manuel-de-Ios-Arcosnak aláírása alatt jött-ki, 's a' melyben oly nyilatkozatás vagy magyarázat fordul elő, hogy, ha az insurgens armáda Constitutziót kíván, ekkor nem egyebet kíván, hanem csak a' Király' 1814-ben Május' 14-dikén tett tulajdon ígérétének végrehajtását kívánnya, de e' mellett csak egy szempillantatig is meg nem szünik a' most Országló Dynastiának legitimusságát (igaz törvényességét) megesmérni.

Ugyancsak a' Gazette-de-France így kezdi egygyik legújabb tudósítását: —

Spanyol Országban Leon szigetén és környékein semmit se változott az ál-

lapot. A két ellenkező rész szemközt áll egymással, s az öszszecsapás' orája közelíteni látszik. — „Rondában, így szól a Monitörnek egy levelezője, proklamációk ragdattatnak-ki, mellyek által a seregek támadásra rogattatnak, s az Országglószék gyaláztatik. Ezen proklamációk közönséges bosszankodást okoztak. Leon szigetén azonban kemény büntetést hirdettek-ki az insurgens vezérek mind azokra nézve, kik a Király személyét vagy a Papságot, beszédjek vagy egyéb módok által megbántának.

A mit az Anglus levelek Spanyol Országra nézve valami megjegyzésre méltót ez által kiadtak, a Középtengerről Angliába mostanság visszaérkezett Rochefort nevű hadi hajó hozta Gibraltárból. A dolgok meglehetősen újak, de csak annyiban határozódnak: hogy Freyre és Odonel ahoz, készítettek volna magokat, hogy 20-dikban az insurgensekkel megütközzenek (de ez nem telyesedett-be); hogy az insurgens ármáda ekkor 7 vagy 8 ezer emberekből állott; s hogy a Király egy végzése által az expediziohoz tartozó seregeknek szabadságot adott, hogy a melly katonák rossz egészségek miatt Amerikába evezni nem akarnak, nem csak itthon maradhasanak, hanem, de minden penzió és fizetés nélkül, a katonaságot is elhagyhassák, addig, míg ismét elő nem szolítottanak.

A Spanyol Országban folyó lázadásokra nézve figyelmet érdemel a Bavariai Közönséges Ujságban ezen Párisi levél: —

„Itt a közönség minden magános levelet nagy figyelemmel olvas, mellyhen a Spanyol történetekre nézve valami heves világosságot talál; melyre nézve nagyon jó volna, ha az efféle magános levelek nagyobb hitelességgel íródának s

irattathatnának, mint közönségesen szoktak. Bizonyos, hogy a Spanyol Országból jövő levelek a határszélen megvizsgáltanak s némellyék letartóztatattanak; s továbbá, hogy az előrevigyázás minden Spanyolnak, a ki Frantzia Országba levelet küld, szoroson parancsolja önn' javáért, hogy tartóztassa magát, s az Andalusiai dolgokról való írásra ki ne hovácsátkozzék. Ezért ily bajos onnét most bizonyos tudósításokat kapni, s ellenben ily könnyű minden féle mendemondát elterjeszteni, a mellyeket pedig még se könnyű megczáfolni, minthogy a megczáfolásra is bizonyos tudósítás kívántatna, s éppen ez az, a mi nincs. Csak a mi egymással szüntelen való ellenkezésben lévő írónk tudnak magokon segíteni. Széles mezőt szolgáltatnak nékiék ezen tárgyak a politikai vetekeésekre. De itt csak a heves Liberalisokat és Ultraroyalistákat kell az ellenkező részeken érteni, mert az egyéb, t. i. fél Liberalis, fél Ultra s több különbözőb féle nevű írók, most nagyon tartóztatják magokat s minden bizontalanságokról csak úgy irnak, mint bizontalanságról. Eme kétfélek ellenben csupa penna hadat folytatnak egyenás ellen. Az Ultraroyalisták telyes iparkodással védelmezik a Spanyol Országglószéknek minden eddig tartott Systemáját, s azt, mint a követésre nagyon méltó és dicséretes példát, mellesleg a Frantzia Országglószéknek is ajánlják, hogy vegye fél. A heves Liberalisok ellenben nem csak hogy hevesen kikelnek a Spanyol Országglószék kormányozási systemája ellen, hanem az insurgensek ügyét még nyilván is védelmezik. Mint az Ultraroyalisták egygyik nevezetes orgonumát Chatéaubriand Marquist nevezik-meg, hogy mostanság a Conservateurben egy nevezetes előadással a közönség elébe la-

lépett, ily czimirással: Spanyol Országáról. Minthogy ő azon résznek gondolatait írja, a melynek organuma, tehát az olvasó kötelessége, hogy mikor irását olvassa, el ne felejtse, mellyik részen lévő írónak gondolatait olvassa: Hogy hova czéloz, könnyü észre venni. Azt erősíti, hogy a Spanyol mozgások némelly más Europai Státusokhéli hasonló próbatételekkel függésben volnának, s nagyobbadon Anglus, Frantzia, s Bonapartista Népmozgatókkal (Demokratákkal) függésben volnának. Mutogatja, hogy ezek a mult Novembertől fogva mind dolgoztak a mostani Spanyol mozgásoknak elkészítésén; lázszító gonosz irások által iparkodtak tudományokat bevinni, s Dirigens Biztosságaik által pénzt és emissariusokat küldözni oda; a volt czélzások, hogy a támadást Valencziában, Kadiksban, Madridban, Kataloniában, Navarrában, Biskajában, Gallicziában s a Pyreneun környékein egyszerre gerjeszék-fel, de nem hajthatták végre iparkodásaikat, minthogy a Fő Kapitányok a dolgot megsajditván, oly változásokat tettek a fegyveres seregeknek fekvéseikben, mellyek által meggátoltatott a lázszatók plánuma, s csak a Kadiksi expedícióhoz tartozó armádának egy részénél hajtathatott végre, s t. Annak megmutatásán is iparkodik Chateaubriand Ur, hogy ezen Spanyol lázadások a Frantzia Országai Legitimitas barátjainak azért tettének, hogy azt gondolják, hogy ezek nekik alkalmaságul szolgálhatnak arra, hogy a Kabinétban változást eszközölhessenek; apró országoló Pedantoknak nevezi őket, a kik örvendenének a VII-dik Ferdinandus elestének, hogy a magok tudományokat ismét beviuessék Frantzia Országba, s előbbeni fényes állapotjokra visszakaphassanak; ezért iparkodnak azon,

hogy a lázadást Spanyol Országban lábra kaptathassák, a hova magoknak, mihelyest a támadásnak híret hallották, azonnal passust kértek. Három részekre osztja Chateaubriand Ur a Spanyol nemzetet: a Cortesek, a Ferdinandus Király, és az Usurpator Jósef, részeikre. A Cortesek részéről a többek közt ezeket mondja: Ezen részt azok a Spanyolok teszik, kik a magok nevelésből vett mivoltokat a külső nemzeteknek erkölcsi tulajdonságaikkal egyesítették; ezek kiváltképpen számosak a kereskedő városokban, s az Universitásokon; sok barátjaik találatnak azon tisztek közt, kik a Cortesek idejében szolgáltak. — A Ferdinandus részét teszi a nemzetnek az a véghetetlenül nagyobb száma, melly addig, míg a Király Frantzia fogságban volt, a Corteseknek engedelmeskedett, hanem mihelyest a Király vissza érkezett s thronusra ült, a Cortesektől azonnal elállott, s magát a Királynak alája vetette. Legkevesebben vagynak a Jósef barátjai, kiket csak a történet csatolt hozzá, azért hogy a Napoleon testvére volt. A két első részt azok a valóságos Spanyolok teszik, a kik hazájokhoz is a Fejedelemhez is hűségesek; a köztök való különbözést csak a teszi, hogy a Cortes részesei új Constitutziót kívánnak, a Király részesei pedig azt gondolják, hogy nincs szükség új Constitutzióra. Nagy szerencsétlenség, hogy a Cortesek részesei, kik azt hitték, hogy a Királytól különös háládatosságot kívánhatnak, idővel Rebellisekké lettek, a melyre indulatosságaik által ragadtattak. Ők azoknak, kik a Király hűségében megmaradtak Servilis, magoknak pedig Liberalis nevet adtak, s azután a mi revoluziós hajlandóságú Frantziáinkal eggyességet kötöttek: hanem a mi Liberalisainktól mind e mellett is na-

gyon különböznek, minthogy ők a Catholica Religióhoz, a Bourbon Familia' Dynastiajához, 's a törvényes Országlószékhez hűségesek, 's Fejedelmek' számára a thronust megtartották, a Frantzia Liberálisok ellenben a Spanyoloktól mind ezekben különböznek. Ferdinandus Királynak igassága volt abban, hogy a Cortesek által készítettett Constitutziót el nem fogadta, minthogy abban egészszen helybehagyhatatlan czikkelyek találtattak, p. o: Hogy a Fejedelmi hatalom (Sovereinitas) a népben áll, hogy a Cortesek minden esztendőben a Király által való meghívattatás nélkül összehgyülekezzenek a fő városba; hogy a Király esküdjék nekik hűséget, 's nem ők a Királynak; ellenben az a dicséretes is elő fordult ugyan ezen Consitutzióban, hogy Spanyol Országban egyedül csak a R. Catholica Religió szenvedtessék meg. Azt talám sajnálni lehet, hogy a Király akkor, mikor a Cortesek Constitutzióját vissza vetette, tüstént mindjárt más nem készítettett, hogy így a józan okosságának talpkövéen épült intézetek által a Koronának ingadozás nélkül való gyámolt 's az új indulatoknak kielégítettést szerzett volna. Azonközben tudja 'ö Felsége, a maga bölcsessége szerént, hogy mikor fog eljöni annak az ideje, hogy a maga hatalmát politikai új intézetek által megerősíteni kelljen. A Királynak egyéberánt nagy érdemei vagynak Spanyol Országra nézve; 'ö Felsége a finantziát, mellyet nagy zürzavarban talált, jobb rendbe akarta szedni, 's hogy czélzását végre nem hajthatta, az okozta: Hogy az elpártolt tartományokból az arany és ezüst nem jöhetett az anya hazába; és hogy a Minister Garay fináncz - plánuma, mellyet a Király már megerősített vala, a papság' ellentállása miatt nem hajtódha-

tott úgy végre, mint a' czél kívánta volna. A' világ' békessége Spanyol Ország' békességétől van felfüggesztetve: Spanyol Orzágnak viszeza kell kapni a' maga elpártolt tartományait, a' midőn 'ö osztán ezeknek, azonnal hogy az ideje eljön, oly kormányoztatást fog adni, a' milyen a' mai kimivelt világ'hoz jobban fog ille-
ni."

D é l i A m é r i k a.

Panamából Okt. 20-dikán írták, hogy Chili' fő tengeri vezére Lord Cochrane 8 hadi hajókkal Sept. 29-dikén Callao-de-Lima (Peru fő városának Limának Callao nevű) kikötőhelye előtt megjelent légyen. Nagyon várták az arról való tudósításoknak megérkezését, hogy micsoda próbát akar tenni. Minthogy néhány száz Congrev-rakétákat is vitt, gondolják, hogy fel akarja égetni az ott találató Spanyol hadi hajókat.

A' Londoni Chronicle ily tudósításokat közöl a' Terra Firmáról: — A' Papelonai Kormányozó a' harmadik armádának, melybe 'ö a' maga bizodalalmát helyeztette, semmivétettetését megértvén, éppen oly sietve oda hagyta ezen várost, mint Samana, a' Vice-Király, a' fő várost Santa Fe-de-Bagetát oda hagyta vala. Így a' Cucutai és Caucai völgyek, mellyek az insurrektziót ennelötte is lehetőleg segítették, már most egészszen szabadok; hasonlóképpen Antioquia tartománya is. Samanát, a' Vice-Királyt, a' ki Santa Fének elvesztése után Carthagenában vette által a' fő vezérseget, megkínálta Bolívar, hogy adják vissza egymásnak a' hozzájuk esett hadi foglyokat. (Micsoda választ hapott, itt még nem említik). — A' Bolívar úgynevezett Északi armádájának első csapatja

Aug. 3-dikán bement Pamplunába, Déli armádája pedig az Apure víz forrásai felé tart 's a Quito felé menő Országúton nyomul Dél felé, oly plánum lévén elejébe szabattatva, hogy ő, innenfelől üssön-be Peru' határaitra, míg az alatt Chili' és Buenos-Ayres' öszszecsatolt tengeri és szárazon való seregeik, Délről, Lima felől fognak oda benyomulni. — Bolívar egy proklamációjában, melyet Uj-Grenada' lakosaihoz intézett, ezeket közli velük: „Hogy az Uj-Grenadai tartományok Venecuélával öszszecsatolódjanak, közönségesen kívánják az Amériikai revolúció' megvilágosodott barátjai: hanem ez oly dolog, a' minek önn akarat és ha lehetséges, közönséges meg egygyezés által kell megadni; melyre nézve ő csak azt várja, hogy jóvállására a' Venecuélai Fejedelmi Congressus' határozása megérkezze, 's ekkor azonnal közönséges gyűlést fog Uj-Grenadában tartani, hogy ez a' maga akaratját az öszszecsatolódás' eránt kimondja, melynek minden esetre úgy kell kiesni, hogy vagy az Uj-Grenadai tartományok Követeket fognak a' Közönséges Congressusra küldeni, vagy pedig különös Országlöszeket állítanak fel magoknak: „A' mi ötet magát illeti (így szoll végre Bolívar) néki most armádájával egygyütt útnak kell indulni, mint hogy ezen armádának lehetetlen megnyugodni; addig, míg a' Columbián felül északra vagy alól délre ellensége' leszen. — Ő az Uj-Grenadaiaknak védelmeztetésekre vitéz katonákat, igasságos tisztviselőket, és egy oly Vice Elölulót fog hátrahagyni, a' ki méltó arra, hogy parancsoljon. Ez leszen a' vitéz Francisco Santander, osztályos Generális.“

Nagy Britannia.

Az Orvosok az új Királyról IV. dik Györ. yról Februar. 2. dikán oly jelentést

bocsátottak a' közönség elejébe; hogy ő Felsége igen veszedelmes tudógyuladást kapván, terhes betegségben fekszik, hanem a' szükséges orvosi szerek jókór és hathatósan használtatván a' betegségnek ereje még kezdetében meggyengítetett, 's azért nagy reménség van becses életének megtartatásához. Nem is csalattattak meg reménségekben, minthogy már 5. dikben arról tettek jelentést, hogy ő Felsége a' veszedelmen annyira által esett, hogy már betegsége felől való jelentéseiket sem fogják tovább folytatni. — Ily tüzes nyavalya miatt való nagy elgyengülése azonközben azt fogja okozni, így szoll a' Londoni Kurir, hogy néhány napokig, míg erejét egészen vissza kaphatja, az Orzáglási foglalatoskodásoktól el kell magát ő Felségének tartóztatni. Egyéberánt azt írja ezen Kurir, hogy már fel is keleget, 's egygyik szobából a' másikba mendegél ő F. ge. — A' meghalt Király temetése 14. dikére volt határozottatva.

Az ifjú Gustáv Princz, a' Svétziai volt Király' fija, ki most az Edinburgi Universitásban Gróf Itterburg nevezet alatt folytatja tanulási pályafutását, az ott lévő közönség' figyelmének egy nevezetesség tárgyává lett. Így karakterizáltatik: Magatartása katonás, physionomija csendességet de némelykor melánkholiát is mutat, nevetésébe valami szomorokodás de egyszersmind valami felséges látszik elegyülve lenni, ábrázatja' vonásai közt sok találhatik a' XII. dik Károlyéból, a' hova járul, hogy a' haját is úgy hordozza, mint ezen nevezetes Királynak meglévő képei mutatják, hogy valaha hordozta. A' Praetendensnek Edward Károlynak historiáját szorgalmasan olvassa, 's minden környülállások felől szorgalmasan tud' közödi, a' mi felőlle a' nemzeti traditzióban még emlékezetben van.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok

Magyar Ország.

Festről Febr. 16-dikán ezeket írják: —

A' Népeknek szives öröme Felsőleges Urunknak születése napján, Febr. 12-dikén, valamint az egész nagy Birodalomban, úgy Hazánknak fő városaiiban fényes innepléssel jelentette ki atyai jó Uralkodónkhoz való szent hűségét, midőn a' Templomokban buzgó tisztelettel isteni szolgálatok tartatván, az Egek' Urának ő Felsőleges bőséges megáldásáért imátkoztak. Különösen a' Budai várban fényessé tette az innepet, hogy reggel a' Fő Papság, Fő Generalisság, minden Polgári, és Hadi Fő Hivatalok, Fő Uraságok, 's a' Város Magistratusa ő Császári Királyi Fő Hercezségéhez az Ország' Nándor - Ispányához a' Királyi várba összegyűleltek, és egyetemben az Isteni szolgálatra a' vár kápolnájába mentek, mellyet, Nagy Méltóságú Fischer István Ersek ő Eminentziája betegsége által gátoltatván, Méltóságos Kovalik János Püspök, és Generalis Vicarius Ur tartott. Az Egyházi Pompát a' szívbéli buzgóság nevelje, melly minden jelenlevőkben kitetsző volt. A' Misének részei alatt a' Budán szálláson lévő Magyar Granadiros Batalion Salvéket lött, mellyeket a' vár fokán lévő ágyúk követtek. A' Mise után ismét ő Fő Hercezségéhez gyülekeztek a' Fő Vendégek, a' ki ő Cs. K. Felsőlegének nevében a' Gyülekezetnek hűségés hódolását, és születése napjára ezer áldásokkal tetézett belső örvendezését elfogadta. Utóbb ő Cs. Kir. Fő Hercezsége 60 személyre terített asztalnál vendégelte meg a' Budai Uraságokat, hol midőn ő Felsőlegének szerencsés boldog állapotjáért, 's hosszú életéért a' Nándor Ispány elköszönte a' poharat, a' közös „Eljén“ kiáltást a' bástyán lévő ágyúk dörgéseikkel hirdették.

Pesten pedig a' Fő Plébánia Templomban a' Felsőleges Curia, a' Nemés Vármegye, a' Városi Magistratus, és számtalan buzgó lakosoknak jelenlétekben Méltóságos Kopátsy Jósef Püspök Ur Egyházi pompával énekette - el a' Szent Misét, melly alatt Olasz Granadirosok, 's az Eszterházy Regementjének egy Batalionja lött Salvékat; a' mozsarak pedig a' Duna partján örömekeket hangzottak. A' Magyar Univerzitas, tulajdon Templomában örömmel ülte ezen nagy napot: a' Tanító Urának, és az egész Ifjuságnak buzgó jelenlétevel, a' Lol Méltóságos Fogaras - földi Gróf Nádasdy Ferencz, a' Fő Seminariumnak Rectora, tartotta a' Nagy Misét. Az Ájtatos Oskolák is szokott buzgósággal jelentették - ki Felsőleges Urunk eránt való hűségés háladatosságokat, és nevezet szerént az öreg Misét az egész Gymnasiumbeli ifjuságnak díszes öltözetekben való jelenléteben Fő Tisztelendő Bölla Márton Provinczialis Ur tartotta, melly alatt az Epistola és Offertoriumhoz Tiszt. Eschner Const. Piárista, új Muzsikát készített. — A' Mise után pedig Tisztelendő Klatskó Theodor Deák nyelven derék oratiót mondott több Uri Vendégeknek jelenlétekben. A' beszédnek végével szép Magyar öltözetű 8 ifjak kikérték magoknak, hogy Felsőleges Urunknak tiszteletére, 's a' Magyar hűségnek kijelentésére általok készített Magyar Éneket zengedezhessék - el, a' mit kellemetessen tellyesítettek is. Melly boldog azon Fejedelem, kihez ily sok ezer szív, ily önként való buzgósággal hajlik !!!

Nagy Bajomban Tek. Palóczi Horvath Adám Ur, több Ns. Vármegyének

Tábla Bírája, a' Külső - Somogyi, és Fei-
ső-Baranyai Helvetia Vallást követő Egy-
házi Megyék Világi Igazgatója fő- gyu-
ladásban és vérhányásban, Január. 28-ikán
munkás életét 61-ik esztendejében elvé-
gezte. Ő korán által látta, hogy az Eu-
rópai mostan virágzó Nemzetek tsak a'
Görög és Deák kútfökből merített szépségek-
kel kérkednek, 's azért a' patakokból soha
sem merítgetett, soha másolókat nem má-
solt: hanem az eredeti kútföket tellyes
mértékkel itta. Tsak ugyan mind Verses,
mind Folyó írásaiban olly eredetiség is
látszik, mellyet más iroinkban nem igen
találhatni. Fő érdeme a' Boldogultnak,
hogy a' Nemzeti nyelvet vig énekekkel gaz-
dagította, mellyek az országban szerte
szét esmeretesek, 's egy részben Holmi ne-
vű munkájában is megtaláltatnak. Nagy
tekintetet érdemel a' Legrővidebb
Nyári Éjszakája is, mellyben ezen
Tudós Mathematicus (mert Földmérőnek
mondani ötet, a' ki a' Mathesisnek min-
den ágait igazán tudta, megalatsonyítás
volna) az Astronomiai ismérteket kelle-
metessen előadta. Az ő Kisdud Stat-
istikája, mellyet a' Falusi iskolák szá-
mára irtt, nagy haszonnal taníttathatik.
Rudolphiássában, mind historiai,
mind poetai talentumait kifejtette. De
kiváltképpen historiai bő olvasását ditsős-
ségesen megbizonyította Magog Patri-
archáról irtt nagyobb munkájában, melly
a' Magyar régiségekre kellemetes fényt

vonhat. A' Tétényi Leányka nevű
dramatizált munkája mindenkor gyönyör-
ködtető olvasás lészen, és a' Tudoma-
nyos Gyűjteményben, vagy Hasznos Mu-
latságokban közöltetett Recenzióji, és
apróbb versei, az ő szép tudományának
és elmésségének, elenyészhetetlen bizony-
ságai lesznek, mellyek között kivált-
képpen Csokonainak védelmére, ugyan
annak nevében, irtt versezetje különös fi-
gyelmetességet érdemel. Vannak ezeken
kívül írásban más Deák és Magyar tudós
Munkái, mellyeket még a' kedvező idő
Nemzetünk' javára napfényre hozhat. De
csak a' felyebb említettek is. elégségesen
megmutatják, hogy ő hasznos Nemzeti
Író volt, 's ő róla elmondhatni: A' Ha-
za az, a' ki kárát nem felejtí.

Hazai Litteratura.

Örömmel jelentjük egy tudós Földinknek
hazafiúi buzgoságát; ki is a' nemzeti iz-
lést a' külföldiekkal is esmértetni kíván-
ván, a' Magyar Poezis remek darabjait,
német nyelven szándékozik ki- adni.
Több eredeti magyar Játékszini darabot
német mértékes versbe által fordít-
ván, ezeket egy Gyűjteményben, The-
ater der Magyaren, czim alatt, fog-
ja ki adni; az első Kötet a' közelebbi hol-
napokban jelenik meg Brünben Trass-
lérnel, mellyet több Kötetek követnek;
mindenik 3 Játék Darabot foglal magá-
ban. —

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —

Februárius 18-dikán 250 $\frac{1}{2}$ — 19-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 21-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.